

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De verborgenheid der Godzaligheid

En buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees.

1 Timotheüs 3:16a

De laatste dagen van het jaar zijn weer aangebroken. Spoedig zullen we opnieuw met de kerk der eeuwen stil staan bij het wonder van Christus' komst in het vlees.

Paulus schrijft aan zijn geestelijke zoon Timotheüs over het geheim van de godzaligheid.

Een godzalg mens is iemand die waarachtig tot God bekeerd is. Die door het geloof met Christus verenigd is. En nu is het grote geheim van die godzaligheid zegt de apostel, dat God geopenbaard is in het vlees. Het middelpunt van de godzaligheid, de bron waaruit die godzaligheid gevoed wordt, is het wonder dat we met het kerstfeest mogen overdenken.

De waarheden van het Evangelie zijn ongetwijfeld grote verborgenheden voor het natuurlijk verstand. Dat geldt voor alle geestelijke zaken, maar vooral voor de menswording van de Zoon van God.

De Zoon van God, Die met de Vader en de Heilige Geest eeuwig God is en daarom genoemd wordt Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid en Vrededorst, is in de volheid van de tijd mens geworden uit de maagd Maria.

Het is een geheimenis, dat ons verstand niet kan bevatten noch verklaren. Jezus was en bleef waarachtig God en Hij werd wat Hij niet was, waarachtig mens.

Hij werd "vlees" zegt de apostel toen Hij uit Maria werd geboren. De ware

menselijke natuur nam Hij aan, onderworpen aan al de zwakheden van onze gevallen natuur. In alles werd Hij de Zijnen gelijk, uitgenomen de zonde. Daarom zegt de Schrift dat "Hij geworden is uit een vrouw". Zijn lichaam was het vlees en bloed van de maagd Maria. In de schepping werd de mens naar Gods beeld gemaakt. In de menswording van de Zaligmaker nam God het beeld van de mens aan. Onbegrijpelijk en goddelijk mysterie! "Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond".

Dit mysterie is niet zozeer tegen het verstand, maar veel meer boven het verstandelijk begripen verheven. Daarom kan dit beter aanbeden dan begrepen worden. Dit aanbidden begint wanneer wij verstaan **waarom** de Zoon van God ons vlees heeft aangenomen. Waarom werd God geopenbaard in het vlees? De eerste oorzaak daarvan moet gezocht worden in Gods vrije genade. Het was liefde, eeuwige liefde van God de Vader tot Zijn uitverkoren gemeente om Zijn Zoon ons vlees en bloed te laten aannemen. Daarom zegt Athanasius, dat de menswording van God "niets anders is dan Goddelijke liefde bedekt met ons vlees".

Christus nam ons vlees aan, opdat Hij onze zonden op Zich zou kunnen nemen en zo in het vlees Gods toorn over de zonde zou kunnen wegdragen. En voor wie deed Christus dit?

Voor Zijn uitverkorenen kunnen we

zeggen. Maar hier moeten we vooral zeggen: Voor vijanden, overtreders, goddelozen en doemwaardigen. Hij kwam voor zondaren, die Gods beeld verloren hebben, Zijn liefde misbruikt hebben en tegen God hun Schepper zijn opgestaan. Zie, wanneer wij onszelf zo leren kennen voor God en verstaan dat Christus om zulken te verlossen mens is geworden, zullen we de vleeswording van de Zoon van God aanbidden.

Wat een openbaring van liefde en ontferming ziet een verbijzeld hart in het Kind van Bethlehem. Het gordijn wordt dan van deze verborgenheid weggeschoven en wij beginnen vol aanbidding te verstaan: "De verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees". Langs die weg krijgt Christus een gestalte in ons en wordt Hij als het ware geestelijk in ons geboren. Want zoals er weeën zijn voor de geboorte van een kind, evenzo voordat Christus in het hart geboren wordt. Dan zijn er geestelijke weeën, overtuigingen van zonde en pijnlijke weeën van schuld en ellende. Daarom lezen we: "Toen werden zij verslagen in het hart" Hand. 2:37.

Zeker, allen hebben niet dezelfde diepte van ellendekennis maar wel hebben

Inhoud

Meditatie: De verborgenheid der Godzaligheid	1
Een arme Christus	2
Boekje open over de doop (1) ..	3
Commentaar: Schoolbezoek	5
Uit de bibliotheek	7
Boekennieuws	7
Kerknieuws	8
Berichten	8
Preekbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en
boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abbon. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@kliksafe.nl

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland, per jaar:

Europa € 56,-

Canada \$ 98,-

Amerika \$ 85,-

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

allen weëen over hun zondig bestaan. Nooit kwam iemand tot de kennis van Gods liefde in Christus, die niet het minste gevoel had van zijn zonde en ellende. Indien Christus in uw hart op een geestelijke wijze geboren is, bent u verwond geweest vanwege uw zonden en bedroefd geworden vanwege uw overtredingen. In zulke harten behaagt het de Heere Zijn Zoon te openbaren. Hij wordt alleen heerlijk, dierbaar en onmisbaar voor een verslagen zondaarshart.

Laten wij, ziende dat Christus ons vlees heeft aangenomen en uit de maagd Maria geboren werd geen vrede hebben totdat Hij geestelijk geboren is in onze harten.

Wat zal het ons voor nut doen te weten dat Christus gekomen is in de wereld als Hij niet geboren wordt in onze harten. Verwonder u niet, dat gezegd

wordt dat Christus in ons hart moet geboren worden. Het was het hoofddoel van de arbeid van Paulus: "Mijn kinderkens, die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in u krijgje." Gal. 4:19.

Veel mensen vieren het kerstfeest alleen als gezelligheidsfeest, om de donkere dagen voor de jaarwisseling wat op te fleuren met kaarsjes en een kerstboom die daarna verbrand wordt. O, wat is het dan leeg en arm.

Gelukkig als we tot het adventsvolk mogen behoren. Want weet dan, dat Hij Zich wil wenden tot het gebed van degenen die gans ontbloomt zijn. Tot mensen die in de duisternis ronddolen zegt Hij: "U zal de Zon der gerechtigheid opgaan".

Benthuizen, Ds. A.B. van der Heiden

Een arme Christus

Paulus' kerstevangelie

U zult het verhaal waarschijnlijk wel kennen. Een predikant deed intrede in een nieuwe gemeente. Zoals gebruikelijk volgden enkele toespraken. De eerste spreker wenste de nieuwe dominee toe dat hij maar veel een rijke Christus mocht verkondigen. De tweede spreker breidde het wat uit: hij moest maar veel een rijke Christus preken voor een arme zondaar. De derde spreker wenste de nieuwe predikant toe, een rijke Christus te mogen verkondigen voor een arme zondaar... maar ook, hoe die twee nu bij elkaar kunnen komen.

Nu staat er boven dit artikel: een arme Christus! Wat is dat nu? Moeten Gods knechten dan een arme Zaligmaker preken en niet een rijke? 'k Zou zeggen: ze moeten het allebei maar doen. Het is beide ook schriftuurlijk. Natuurlijk denken we dan aan de bekende woorden van de apostel Paulus: 'Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden' (2 Kor. 8:9). In deze woorden lezen we van een rijke Christus. Die een arme Christus wilde worden. Het is eigenlijk een heel kort en beknopt kerstevangelie, dat Paulus

daar heeft neergeschreven. Christus is arm geworden!

Armelijke omstandigheden

Dat is waar. Maar waar *bestond* Zijn armoede nu eigenlijk in? Meestal wordt dan gedacht aan de armelijke omstandigheden waarin Hij werd geboren. Spreken we niet van Zijn *nederige* geboorte? En zeker: de omstandigheden waarin Hij in Bethlehem Efratha in deze wereld is gekomen, waren arm! Letten we eens op een paar dingen.

Zijn *ouders* waren arm. Zou er voor een rijke Jozef en voor een vermogende Maria óók geen plaats zijn geweest in de herberg? Laten we het wel bedenken: armoede is iets verschrikkelijks. Het is één van de twee dingen, waarvan de wijze Agur in Spreuken 30 bad of God hem ervoor wilde bewaren. Agur vond rijkdom trouwens even gevaarlijk als armoede. Dat zullen niet veel mensen hem nazeggen – maar daar was hij dan ook een wijze voor! Maar dat terzijde. Armoede is heel erg. Wie arm is, ervaart dat vaak ook als een schande. Het geeft ook zo veel zorgen. Sommigen van onze oudere lezers kunnen zich ongetwijfeld de crisisjaren nog wel herinneren – de dertiger jaren van de vorige eeuw. Wat een

armoede is er toen geleden – wat een dagelijkse zorg voor het meest nodige! Jozef en Maria waren arm. Denk maar aan het offer van de armen dat zij brachten bij de voorstelling van het Kindeke in de tempel: een paar tortelduiven of twee jonge duiven. Dat is toch wat geweest voor Zijn moeder: Hem in haar armen te houden. Die in de Psalmen sprak dat van Hem al het gedierte des wouds is en de beesten op duizend bergen – en dan maar twee duifjes te hebben om te offeren!

Nog iets: de omstandigheden van Christus' geboorte waren van een aan-doenlijke *eenvoud*. We denken aan de *doeken* waarin Maria Hem heeft gewonden. Hier zijn de uitleggers van de Schrift het overigens niet allen over eens. Waren deze doeken iets bijzonders, teken van buitengewone armoede, of waren zij juist na de geboorte van een kind een normaal verschijnsel? Dr. J. van Bruggen merkt bij de betreffende tekst uit Lukas 2 op: 'Net als ieder kind moet ook Jezus verzorgd worden na de geboorte: naar de gewoonte van die tijd wordt het kind ingebakerd, gewonden in strak sluitende doeken...'. We kunnen ook denken aan wat we lezen in Ezechiël 16:4, al moeten we beseffen dat Ezechiël zo'n 600 jaar vóór de geboorte van Christus leefde.

En dan: Maria legde haar eerstgeboren Zoon neder in de *kribbe*! Ook hierover is onder de exegeten wel wat verschil van inzicht. Was dit een normaal gebeuren, dat een kind in een kribbe werd gelegd? We laten Van Bruggen nog maar eens aan het woord. Deze nieuwtestamenticus merkt op dat het Nederlandse woord 'kribbe' een iets zachtere klank heeft dan het Griekse woord *fatnè*, dat echt de betekenis heeft van een krib als voederbak voor het vee. Hij wijst erop dat men in het Grieks niet zei: 'De hond in de pot' (zoals wij dat zeggen), maar: 'De hond in de krib'. Van Bruggen meent dat het gebruiken van een voerbak om een kind in neer te leggen, ook in die tijd niet gebruikelijk was en daarom wijst op de verlegenheid van de armoede van Jezus' ouders (J. van Bruggen, *Lucas*, Kampen 1993, blz. 76).

De pijl ligt verder

Al die dingen mogen zo zijn – maar toch is er méér te zeggen van de armoede van de Zaligmaker. De pijl ligt verder, zou Jonathan zeggen! We hebben met het bovenstaande de ontzettende armoede van Christus nog

niet gepeild. Misschien zal iemand zeggen: bestaat Zijn armoede niet hierin dat Hij *mens is geworden*? Dat is nog maar de vraag. Als Zijn mens-zijn hetzelfde zou zijn als Zijn armoede, dan zou Hij nu ongetwijfeld geen mens meer zijn. Want Hij heeft nu alle armoede afgelegd. Hij heeft thans om Zijn lenden een gouden gordel en draagt op Zijn hoofd een kroon van het fijnste goud (Openb. 1, Psalm 21). Toch is Christus nog steeds Mens. Hij zal dat ook eeuwig blijven, al heeft Hij thans wél een *verheerlijkte* menselijke natuur. Maar het mens-zijn als zodanig betekent voor Hem geen vernedering. Dus ook de *menswording* niet. Wat dan? Wat maakte Hem dan in de kribbe van Bethlehem tot een arme Christus?

Het is het feit dat Hij de *ontluisterde* menselijke natuur heeft aangenomen. Niet de natuur van Adam zoals die was vóór de val, in de staat der rechtheid, nee, de ontluisterde natuur van Adam ná de val. Doch... zonder zonde! Wél aan de *gevolgen* van de zonde onderworpen, zoals vermoeidheid (Joh. 4:6), verdriet (Joh. 11:35), honger (Matth. 4:2) en dorst (Joh. 4:7) – maar dan toch zó dat van Hem geschreven kon worden dat Hij zelfs geen zonde *gekend* heeft (2 Kor. 5:21). Dát alles nu maakte Christus zo onuitsprekelijk arm. Hij wás immers zo rijk! Hij was in de gestaltenis Gods! Hij behoefde het 'geen roof te achten Gode evengelijk te zijn', dat wil zeggen dat Hij Zijn God-zijn niet behoefde te beschouwen als iets wat Hij Zich onrechtmatig had toegeëigend (Fil. 2:6). Maar juist Hij heeft Zich vernietigd (Fil. 2:7). Wat

een woord is dat: *vernietigd*! Wat de apostel ermee bedoelt, maakt hij zelf duidelijk wanneer hij vervolgt dat Christus de gestaltenis van een dienst-knecht aangenomen heeft en de mensen is gelijk geworden.

Een arme Christus nodig?

Er kunnen tijden zijn in het leven van Gods kinderen dat zij veel rijkdom zien mogen in Christus. Wat een schat van zegeningen ligt toch in Zijn namen, Zijn ambten, Zijn naturen, Zijn weldaden... Die schat raakt voor het geloof nooit uitgeput. Maar er kan ook een tijd komen voor Gods kind dat Hij juist een *arme* Christus zo nodig heeft. Als een mensenkind zich zo nameloos arm leerde kennen, zo onuitsprekelijk diep gevallen weet, zo beroofd van alle gaven waarmee God hem eenmaal bedeede, zo jammerlijk, zo blind, zo naakt, zo álles missend wat nodig is om voor God te kunnen bestaan... Wat gaat zo een dan bij het heldere licht van Gods Geest een heerlijkheid zien in het vleesgeworden Woord daar in de voederbak bij Bethlehem! Zó arm is Hij geworden als wij ons door onze zonde hadden gemaakt. Dan past de arme Zaligmaker – als ik het zo eens zeggen mag – heel precies en volkomen in onze nood en dood. Daar krijgen de woorden van de apostel der heidenen zo'n waarde en glans: '... opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden'. Zulk een kerstfeest wens ik onze lezers van harte toe.

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Boekje open over de doop

(1)

Op catechisatie zal de vraag wel eens aan de orde zijn geweest: Waarom laten wij onze kinderen dopen? Is het verschil tussen kinderdoop en volwassendoop zo groot? Is volwassendoop niet veel mooier: dan maak je zelf een duidelijke keus. En, waarom wordt er zo gewaarschuwd tegen kringen waar de kinderdoop wordt afgewezen?

Philpot was toch ook een baptist?

Aan de zee van artikelen en boeken over

het sacrament van de heilige doop heeft dr. W.J. Ouweneel, voorman binnen de Vergadering van Gelovigen, onlangs een titel toegevoegd: *Sta op, laat je dopen* (Uitg. Medema, Vaassen; ISBN 90 6353 452 3; 134 blz.; € 12,95). Hij bespreekt daarin een aantal kernvragen in de discussie rond kinderdoop en volwassendoop. Ook gaat hij in op schriftgegevens rond de doop. Zijn doel is om wat meer begrip te kweken tussen voorstanders van de kinderdoop en de volwassendoop.

Levendig

Het moet gezegd worden: Ouweneel verstaat de kunst om het onderwerp levendig uiteen te zetten. Kritisch kijkt hij naar de argumenten van de voorstanders van volwassendoop en kinderdoop. Hij spaart noch de één, noch de ander, vooral niet als gevoelsargumenten lijken te heersen over de Schrift. We vinden in het boekje tegenwerpingen die ons, zo eerlijk moeten we willen zijn, oproepen om bepaalde teksten nog eens nauwkeurig te lezen en ons af te vragen of we niet meer lezen dan er staat. Dat kan natuurlijk nooit kwaad.

We zijn er bijvoorbeeld van overtuigd dat er in het Nieuwe Testament kinderen zijn gedoopt. Tot vijf keer toe lezen we over de doop van huisgezinnen. Cornelius en zijn huis werd gedoopt, Lydia en haar huis en ook de huisgezinnen van de stokbewaarder, Crispus en Stefanus. Het bijbelse spraakgebruik voor 'huis' is zelfs nog wat breder dan ons woord 'gezin'. Ook de knechten hoorden bij het huis. Maar zeker ook de kinderen. Toch zet Ouweneel ons aan het denken als hij naar aanleiding van de bekering van de stokbewaarder opmerkt dat Paulus en Silas het Woord des Heeren spraken tot allen die in het huis van de stokbewaarder waren. Dat betekent, concludeert Ouweneel, dat allen in dat gezin oud genoeg waren om het woord te horen en aan te nemen. Van zuigelingen kan dus geen sprake zijn, vindt hij.

Toch hoeven we van dit argument niet ondersteboven te raken. Ouweneel hangt veel te veel gewicht aan een eenvoudige punt. Spreekt een dominee niet meer tot de hele gemeente, dus tot allen die in de kerk zijn, als er één persoon in slaap is gevallen? Mogen we niet meer zeggen dat de dominee de hele gemeente aanspreekt, vanaf het moment dat de baby's bij een doopdienst binnen worden gebracht? Ouweneels vernuft helpt niet altijd om Gods Woord echt te verstaan. Nuttig is ook te lezen dat in het boek *Handelingen* vaak sprake is van gedoopt worden in nauw verband met bekering tot God. Doop en bekering horen wezenlijk bij elkaar! Als wij ze los van elkaar gaan zien, raken we het spoor van Gods Woord bijster. Kenmerkend voor Ouweneels boeken zijn ook de heldere overzichten, de boeiende schrijfstijl en de talloze bijbelteksten die hij aanhaalt. Op blz. 13 bijvoorbeeld lezen we in een halve bladzijde over alle twaalf gevallen van de doop in het Nieuwe Testament, netjes geordend in drie soorten: vijf

huisgezinnen, drie individuen en vier groepen.

Kern

Wat is nu de kern van Ouweneels boek? Volgens hem is de doop een *introdutie* tot het leven als christen. Een mens *wordt* een discipel door gedoopt te worden. De doop is dus een belijdenis, maar niet een belijdenis van iets wat gebeurd is, maar van de weg die voor ligt. Het is een soort toelatingsexamen tot het discipelschap. Deze visie is ook binnen de evangelische beweging, waartoe Ouweneel behoort, niet echt gangbaar. Vaak wordt de doop gezien als een zegel op het 'aannemen van Jezus', zoals het heet. Het is dan een geloofsbelijdenis van een daad die achter ligt. Bij Ouweneel is de doop juist een ingang tot een heilig leven, een verplichting om voor God te leven. Hij plaatst de doop niet zozeer in het geloofsleven, maar in de ethiek.

Het moet gezegd worden, Ouweneel vraagt hier aandacht voor een gedachte die onder ons misschien wel eens wat onderbelicht blijft, namelijk de dure verplichting van Godswege die op een dopeling rust. Gedoopt worden is een zeer groot voorrecht: de Heere liet Zich persoonlijk met ons in toen we nog van niets wisten. Maar het is ook zo'n grote verantwoordelijkheid. Laten we het eerlijk aan onze jonge mensen blijven vragen: Kun je met je gedoopte voorhoofd in het café zitten? Of in de bioscoop? Het is waar, de nieuwe gehoorzaamheid heeft in het doopformulier betrekking op Gods volk, maar gehoorzaamheid is een zaak die de Heere van ons allen vraagt, zeker als Hij zoveel bemoeienissen met ons houdt. Door de doop verplicht ik niet allereerst *mezelf* tot gehoorzaamheid, zoals Ouweneel wil, maar God verplicht ons daartoe. Dat heeft vele malen meer gewicht.

Ander spoor

We moeten maar eerlijk zeggen dat Ouweneels visie heel sterk verschilt met die van onze belijdenisgeschriften. Niets wil Ouweneel weten van de doop als verzegeling van Gods beloften. Dat is maar een denkconstructie, vindt hij. Niets wil hij weten van het nauwe verband tussen kinderdoop en het verbond, van het verband tussen doop en besnijdenis. In verband daarmee staat het grote verschil dat Ouweneel aanbrengt tussen Oude en Nieuwe Testament, tussen het oudtestamentische en nieuwtestamentische volk van God. Dit euvel doortrekt vrijwel de gehele evangeli-

sche beweging.

We zitten met het boekje van Ouweneel op een heel ander spoor, dat - en daarom vragen we aandacht voor het boekje - vooral jongeren wel eens zou kunnen aanspreken. Het lijkt zo mooi: door je te laten dopen verplicht je je om op aarde discipel van de Heere Jezus te zijn. En dan ga je aan het werk! Dan ga je getuigen! Geloven we ondertussen nog dat er een Godswonder in ons leven nodig is, omdat we dood liggen door de misdaden en de zonden? Of zijn we al een stukje op weg, omdat we zo betrokken zijn en het zo goed menen? Moet de Heere in ons leven beginnen, of gaan we zelf beginnen?

Opvallend in het hele boekje is hoe sterk het vanuit de mens is geschreven. Al heel snel wordt duidelijk dat de mens in het boekje van Ouweneel een grote plaats gaat krijgen door een zinsnede als: "In de doop identificeer ik mij met de verworpen en gestorven Christus voor mijn verdere levensweg op aarde" (blz. 12). Of elders: "Door het geloof verbind ik mij met de hemel; door de doop markeer ik mijn positie op aarde" (namelijk als discipel van Jezus). Of: "In de doop pas je de dood van Christus praktisch toe op alles wat van de oude mens is". Als Ouweneel op blz. 78-79 samenvat wat de dopeling in de doop betuigt noemt hij elf punten die alle draaien om 'ik'. Misschien is dat wel het aangrijpendste van het boekje: het draait om het 'ik', om de gelovige mens met *zijn* geloof, *zijn* keuze, *zijn* navolging.

Weinig respect

Het boekje lijkt onbevangen en onbevooroordeeld geschreven. Ouweneel wil dat in elk geval wel. Maar het is hem niet gelukt. Alleen al de benaming 'babydoop', die hij dan zet tegenover de 'geloofsdoopt', is misleidend. Het lijkt nu net alsof het alleen bij de volwassen-doopt over het geloof gaat. En de kinderdoop? "Babydopers", zo schrijft Ouweneel, "hebben vanwege de ontbrekende verbinding tussen de doop en de zuigelingen in het Nieuwe Testament, ingewikkelde redeneringen nodig om tot de babydoop te besluiten". Het getuigt van erg weinig respect om zo te schrijven, zeker als zulke zinnen herhaaldelijk uit Ouweneels pen vloeien. Als Ouweneel het proefschrift van dr. G. de Ru - *De kinderdoop en het Nieuwe Testament* - had bestudeerd, zou hij gezien hebben dat de redeneringen helemaal niet zo ingewikkeld zijn. Laten we ons zulke verwijten ook maar niet aan-

praten. De Ru komt in zijn grondige studie tot de conclusie dat "de kinderdoop vanaf het geboorteuur der christelijke kerk als een volkomen normale zaak moet zijn toegepast. Het feit dat hij nergens in het Nieuwe Testament wordt genoemd of voorgeschreven, waarop door de tegenstanders van de kinderdoop zo dikwijls wordt gewezen, verzwakt deze conclusie geenszins, doch maakt haar slechts te waarschijnlijker". Verder schrijft De Ru dat in het licht van het verbondsmatige handelen Gods – het Oude Testament is er vol van – het kind, anders dan in hedendaagse individualistische visie, deel uitmaakte van het 'huis', dat is van het gezin waarin het geboren was. Dit was zo vanzelfsprekend dat de zogeheten huisteksten geen nadere verklaring of aanvulling met betrekking tot de aanwezige kinderen nodig hadden.

Ouweneels taalgebruik is niet alleen scherp richting de reformatische doopopvatting, maar op meerdere plaatsen ook misleidend. Bijvoorbeeld zijn opmerking dat 'sommigen' overdopen als iets zeer ernstigs beschouwen. Overdopen is vanaf de Reformatie altijd als iets zeer ernstigs gezien. De Nederlandse Geloofsbelijdenis verwierpt zonder meer de 'dwaling' van de Wederdopers die niet tevreden zijn eenmaal gedoopt te zijn. De geloofsbelijdenis is tijdens de Synode van Dordrecht – de breedste synode die in West-Europa is gehouden – bekrachtigd. De krachtige verwerping van de herdoop heeft juist sterke papieren. Het is ook zo diep ingrijpend als iemand zich laat overdopen. Zet hij daarmee niet een dikke streep door Gods bemoeienissen in de kinderdoop? Meestal zet zo iemand ook een streep door zijn of haar opvoeding. We gaan het nu over doen, en beter. We gaan nu écht bewust kiezen voor het geloof. Aangrijpend is dat. In dit licht is het des te aangrijpender dat Ouweneel er eerlijk voor uit komt dat hij sinds kort ook meedoet aan de praktijk van overdopen. Dat hij zich beroept op Handelingen 19:1-7 is geen zaak van goede exegese. In dit schriftgedeelte gaat het niet over de herdoop.

Sacrament

Opvallend is in heel het boekje dat Ouweneel moeite heeft met de benaming sacramenten voor Doop en Avondmaal. In plaats daarvan spreekt hij over 'drie (!) rituele verordeningen', namelijk ziekenzalving, avondmaal en doop. We gaan op het onderwerp ziekenzalving niet verder in. Het is een

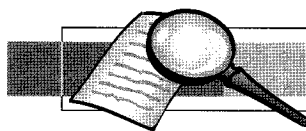
thema dat nogal opgang maakt binnen christelijk Nederland, tot in de reformatische hoek toe.

Ouweneels boekje ademt nergens iets van de Zondagen 25 tot 27 van onze Catechismus. Laten we nog een ogenblik naar deze Zondagen luisteren. Wat staat er voor onze vaders centraal in beide sacramenten? Het 'enig slachtoffer van Christus aan het kruis volbracht' (antw. 66), 'de offerande van Jezus Christus aan het kruis' (vraag en antw. 67), 'met Zijn bloed en Geest... gewassen' (antw. 69), 'vergeving der zonden... om des bloeds van Christus wil, hetwelk Hij in Zijn offerande aan het kruis voor ons uitgestort heeft' (antw. 70), 'met Zijn bloed en Geest wassen' (vraag 71), 'het bloed van Jezus

Christus' (antw. 72) en 'onze zonden door het bloed en de Geest van Jezus Christus weggenomen' (antw. 73). Voortdurend zien we de lijn naar kruis en bloed. Als de Heere door Zijn Geest ooit in deze betekenis van het sacrament heeft onderwezen, zal het dan niet de begeerte van het hart zijn om er nader in onderwezen te worden, ja, om het bloed te mogen kennen in zijn reinigende kracht, om het gesprengd te krijgen aan het gewonde geweten? Hoe aangrijpend dat in het boekje van Ouweneel deze verbinding met het bloed – of ik moet erover heen gelezen hebben – ontbreekt. Krijgen we dan niet een wezenlijke andere doopleer?

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Commentaar

Schoolbezoek

Onlangs bezocht ik één van de basisscholen waarvan ik bestuurslid ben. Het was een bezoek in groep één en groep acht. We zagen de kinderen van groep één bezig bij de dagopening tevens godsdienst; de kinderen van groep acht kregen rekenen. Het bezoek was in de week waarin de heer Wiegel en mevrouw Hirsi Ali met elkaar in de clinch lagen over het bijzonder onderwijs. Mevrouw Hirsi Ali (en met haar een hele reeks anderen) wil dat onderwijs afschaffen. Kinderen moeten allemaal naar de openbare school, aldus de mening van een groeiende groep Nederlanders en beleidsmakers.

Voorrecht

Wat zijn de 'eigen scholen' toch een groot en onwaardeerbaar voorrecht. Dat bleek wel weer tijdens het bewuste schoolbezoek op maandagmorgen. De juffrouw begint met de dagopening en je ziet en hoort de kinderen. De kinderen vertellen over de preek van de zondag daarvoor. De juffrouw gaat in op het komende kerstfeest en probeert aan de kinderen iets uit te leggen over advent. Tevens wordt iets gelezen uit de Bijbel. Er wordt verteld en er worden enkele psalmen en geestelijke liederen gezonden. Ook wordt er geld opgehaald

voor de zending. Het onderwijs in de klas sluit aan bij de opvoeding en de situatie thuis. Wat is het groot en goed dat de kinderen de dag op een goede wijze beginnen en dat ze op school iets meekrijgen dat waarde heeft voor het hele leven. Als bestuurslid neem je daar met instemming en blijdschap kennis van. Een voorrecht dat we dergelijke scholen nog hebben. Jammer dat het vinden van bestuursleden op zoveel afwijzingen stuit. Verdrietig, als sommigen zich inspannen met het zoeken van spijs op laag water. De 'eigen scholen' zijn een heel groot en kostbaar voorrecht. Het is, heel principieel gezien, wellicht niet het meest wenselijke, maar niemand kan mij uit het hoofd praten dat in onze huidige seculiere samenleving deze vorm van onderwijs (met een verzuild stelsel) toch maar het beste is. Laten we artikel 23 van de grondwet maar koesteren. Ook al geeft dat anderen (roomsen, islamieten, joden, evangelischen, etc.), ook de mogelijkheden om daarvan gebruik te maken. Gelet op de huidige situatie is er, denk ik, eenvoudigweg geen beter systeem denkbaar. Het is net als met de democratie. Churchill zei daar ooit eens van: het is het minst slechte systeem en ik weet niets beters.

Openbaar onderwijs

Stel eens dat over een jaar of tien het bijzonder onderwijs wordt afgeschaft. Hoe gaat dat dan met onze kinderen? Daarover zat ik tijdens dat schoolbezoek wat te mijmeren. Overigens is dat natuurlijk niet denkbeeldig. Er is een groeiende groep 'afschaffers' van artikel 23. Mevrouw Hirsi Ali wordt door heel wat kamerleden gesteund. Ook allerlei prominenten binnen de VVD roepen steeds luider dat artikel 23 weg moet. Te denken valt aan mensen als Vonhof, Bolkestein, Van Schie, etc. Ook is er inmiddels een heel leger van 'aanpassers' van artikel 23 opgestaan. Iemand als burgemeester Dales (programmaschrijver van de VVD) wil artikel 23 moderniseren. Hij vindt dat scholen de Bijbel niet boven de grondwet mogen stellen.

Hoe dit ook zij: de 'aanpassers' en de 'afschaffers' hebben samen zeker een parlementaire meerderheid. Er zal dus de komende jaren rond de vrijheid van onderwijs wel het een en ander veranderen. Vooral 'fundamentele' scholen (dat zijn scholen waar religieuze principes nog werkelijk een rol spelen) moeten daar maar mee rekenen. De Bijbel boven de grondwet, dat kan binnenkort echt niet meer! Maar hoe zal het nu in concreto gaan met het onderwijs? Wat gebeurt er in groep één van zo'n beoogde openbare school waar alle kinderen van de buurt in zitten? Hoe zal de dag beginnen? Daarover begon ik wat te mijmeren. Zeker, je begint niet onmiddellijk met lezen, taal of rekenen. Eerst maar iets algemeen, maar ook iets 'gezelligs'. De leerkracht gaat wat praten met de kinderen. Waarover? Dat zal wel over de televisie gaan. Wat hebben jullie gister bekeken? Wie weet hoeveel doelpunten er zijn gemaakt in de wedstrijd tussen club A en club B? Wie weet er welke voetballer een doelpunt heeft gemaakt? Daarna (want niet elk kind houdt tenslotte van voetbal) natuurlijk het zingen. Christelijke liederen zijn taboe. Religie hoort niet op de neutrale openbare school van de toekomst. Misschien wordt er eerst een sinterklaasversje gezongen. En daarna nog een liedje van een of ander populaire zanger. Bijvoorbeeld van Marco Borsato. Of van Ali B. die veel doet voor de mensen in ontwikkelingslanden.

We kunnen het ons wellicht moeilijk voorstellen, maar het is natuurlijk wel de harde werkelijkheid van het openbaar onderwijs vandaag de dag. En daar zullen waarschijnlijk ook onze kinderen

in de toekomst een plaatsje moeten vinden. Nog iets: de boeken die gelezen worden: in de groepen drie en vier natuurlijk de boekjes van bijvoorbeeld Guus Kuijer, die over alles zo 'begrijpelijk' kan schrijven en inmiddels al vele malen is gelauwerd. Het thema seksualiteit weet hij heel speels en 'deskundig' uit de doeken te doen. Erg veel begrip van het zevende gebod heeft hij helaas niet, maar goed, daar is op dergelijke scholen van de toekomst natuurlijk geen plaats voor. En de hogere groepen verdiepen zich natuurlijk in Harry Potter. Sommige kinderen komen ook verkleed als heks naar school. Aardig toch?! En nog iets: stel dat één van de kinderen eens wat vloekt. Tja, dat is natuurlijk niet netjes, maar vrijheid van meningsuiting betekent dat we daar niets van kunnen en mogen zeggen. De grondwet gaat nu eenmaal boven de Bijbel. Ook op de scholen van de toekomst. Kortom, er zal op de scholen van de toekomst wel een heel ander type onderwijs ontstaan, dan dat wat we tot op heden gewend (en mee verwend) zijn. Of we het mooi vinden of niet: het is de aanstormende werkelijkheid. De grondwet gaat boven de Bijbel. Dat is het Nederland van de toekomst. Mijmerend schrik je soms van je eigen gedachten die, denk ik, geen spookbeelden zijn.

Zorgen

De school van de toekomst is geen verlengstuk van de opvoeding, maar is onderdeel van het publieke domein. Scholen vormen voor de samenleving. Scholen van de toekomst zijn instrumenten voor goed burgerschap en adequate maatschappelijke participatie. En in die opvatting is er voor religie natuurlijk geen plaats. Deze ontwikkeling, waarbij de scholen nadrukkelijk en vrijwel uitsluitend een maatschappelijke opdracht hebben, is overigens al lang aan de gang. Sinds kort zijn de scholen zelfs wettelijk verplicht om goed werk te maken van hun maatschappelijke opdracht. Kinderen mogen niet wereldvreemd zijn en moeten na de schoolperiode volop weten in welke samenleving ze een plaats krijgen.

Over die maatschappelijke opdracht van de school was onlangs een congres van de RMU en de GOLV. En belangrijk en actueel thema dus met vele principiële vragen. Een zaak die ook volop in de nabije toekomst realiteit gaat worden. Brede en diepgaande bezinning is dus wel erg noodzakelijk. De opkomst en de betrokkenheid was echter niet navenant.

Er konden blijkens het krantenverslag 29 leden stemmen. En alles bij elkaar, zo hoorde ik uit betrouwbare bron, waren er 49 mensen aanwezig. Van alle honderden mensen die werkzaam zijn in het reformatorisch onderwijs waren net aan 50 mensen aanwezig. Dat is niet veel. Dat is bedroevend weinig. Helaas wel een feit. Een feit trouwens dat zich ook op ledenvergaderingen en verschillende andere bijeenkomsten keer op keer herhaalt. Kennelijk lopen we niet meer zo warm voor de 'eigen scholen'. Dat is natuurlijk een veeg teken. Een teken overigens waar de seculiere beleidsmakers in Den Haag wel raad mee weten! Hoe zou dat toch komen? Te druk met andere dingen misschien? Wordt het wellicht niet als een probleem ervaren? Geen idee waarover het gaat? Geen mijmeringen over de school van de toekomst?

Wellicht worden de huidige ontwikkelingen door velen niet echt als een moeilijk probleem ervaren. Dat is natuurlijk wel jammer. Want de huidige docenten van 30 tot en met 50 jaar oud zullen toch echt allemaal in de nabije toekomst op een ander type school hun werk moeten doen. Zouden ze daar al op voorbereid zijn? Zouden docenten weten wat er van hen verwacht wordt op de openbare school van de toekomst? Ik vrees van niet. De uitholling van het 'eigen onderwijs' begint dan toch ten diepste van binnen uit. Misschien heb ik het mis, maar ik denk dat we te laconiek met de huidige ontwikkelingen omgaan. Mijmerend leg ik in mijn gedachten soms al wat geld opzij voor mijn eventuele kleinkinderen. Want je moet er toch niet aan denken dat op school radicaal wordt afgebroken wat er thuis wordt geleerd! De Heere geve dat we nog een plaats mogen houden in dit zo sterk en zwaar geseculariseerde land. Maar de twijfel kan soms heel krachtig zijn. De 'eigen scholen' zijn een hoeksteen in onze zuil, de gereformeerde gezindte. Onlangs liet prof. dr. A.Th. van Deursen in een monumentaal werk over de Vrije Universiteit zien wat er gebeurt als een dergelijke hoeksteen wegvalt. Dan blijft er niet veel meer over. De algehele ineenstorting van onze zuil kon wel eens dichterbij zijn dan we allemaal denken. Al mijmerend schrik je soms van jezelf en voor de toekomst. 'Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten!' (Jes. 64:1).

Amersfoort,

ds. W. Visscher

Uit de bibliotheek

In de vorige verantwoording heeft u kunnen lezen dat er wel eens boeken voor de bibliotheek gezocht worden. In de afgelopen weken is gebleken dat niet alleen de bibliotheek, maar ook de studenten een aantal studieboeken zoeken. Het lijkt ons het beste dat aan hun wens voorrang wordt gegeven. Tenslotte zijn het gezamenlijke belangen, van en voor onze school!

Dat er drie nieuwe studenten bijgekomen zijn is een voorrecht, maar hierdoor was de voorraad met studieboeken snel op. Deze studieboeken zijn in het verleden uit schenkingen gehaald met de bedoeling die aan nieuwe studenten uit te reiken. De lange boekenlijst die iedere student krijgt van de drie docenten is voor het grootste deel aangeleverd. Een paar titels bleven nog staan, die wij namens de studenten aan u willen voorleggen. Misschien heeft u thuis nog zo'n exemplaar staan en bent u bereid om die aan de bibliotheek/studie/school te schenken.

De gezochte boeken zijn: ds. G.H. Kersten, *In het voetspoor der vaderen*, uitgave De Banier 1985; dr. W. Verboom, *De catechese van de Reformatie en de Nadere Reformatie*, uitgave Buijten en Schipperheijn 1986; C. Trimp, *De preek*, Een praktisch verhaal over het maken en houden van preken, uitgave Van den Berg Kampen, 1986; J.N. Bakhuizen van den Brink, *De Nederlandse Belijdenisgeschriften in authentieke teksten*, uitgave Amsterdam 1976. Ds. J. van Sliedregt, *Uw Enige Troost*, Heidelb. Catechismus in 6 delen, uitgave Den Hertog 1980-1989. Het is een greep uit het verlanglijstje van de studenten. We hopen dat u kan en wil helpen!

Een gedeelte van de boekenlijst is afgehandeld en dat komt door de schenkingen die ook het afgelopen kwartaal zijn binnengekomen. Zoals van: S. te O./ C. D. te R./ F.J. v. R. te R./ N.N. te D./ Fam. T. te S. (uit nalatenschap van vader) / W. N. te B./ Nebo via ds. J.W. Verweij./ N.N. via ds. B. v.d. Heiden./ Mevr. M.H. R.-d. F. te D./ R. W. te G./ J. G. te H./ ds. X. Y. te Z. via zijn zoon / v. B. te N. via ds. L. Blok / Fam. d. J. te K. a/d IJ./ N.N. te C. a/d IJ./ Fam. B. te N./ Fam. L.-d. J. te A. Naast boeken zijn er ook foto's, dia's, kopieerpapier e.d. geschonken die in bovenvermelde verantwoording zijn meegenomen.

Uitgevers en auteurs hebben de bibliotheek weer voorzien van nieuwe uitgaven. Th. Ruissen / Gods trouw overdacht. 1944-2004. Een historische terugblik op 60 jaar Gereformeerde Gemeente te Waardenburg. – Van **DMZ te Woerden** via Margreet Rodenburg-Geluk: Ambt en gesprek. Ambtsdragersconferentie 2004. – Ethische handreiking voor ambtsdragers, deel 1

(ook was er een exemplaar voor de docenten). – Van de **kerkenraad te Barneveld**: Het verkondigde Woord. Tien preken. 1085-2005, 100 jaar Gereformeerde Gemeente te Barneveld. – Van **Uitgeverij Kok te Kampen**: Lalleman, L. / 1, 2 en 3 Johannes. Brieven van een kroongetuige. – Van ds. M. Golverdingen: Hertaling van Kort begrip : Samenvatting van de christelijke geloofsleer. Voor hen die zich willen begeven tot het Heilig Avondmaal des Heeren. Uitgave van **Gereformeerde Gemeente te Boskoop**. – Van ds. A. Verschuure: Niet door kracht, maar door Mijn Geest zal het geschieden. Bevestiging kandidaat A. Verschuure door ds. A. Moerkerken. Intrede van ds. A. Verschuure te

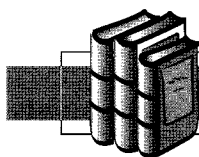
Krabbendijke (ook een exemplaar voor de docenten). Een handgeschreven overzicht van de koningen van Juda en Israël, incl. de vier grote en twaalf kleine profeten / uitgeschreven met sierlijke letters door wijlen dhr. A. van Bochove, docent aan de Theologische School, hebben wij gekregen van ds. J. de Pater uit Rilland-Bath. Dit prachtige overzicht heeft een plekje in de vitrine gekregen.

Gelukkig is de bibliotheek door verschillende gevers(sters) financieel niet vergeten. Contant: via ds. G.J. van Aalst van Fam. K. te O./ J. G. te H. (i.v.m. toelating van drie studenten). Via Postbank (**Rekeningnummer 3372627 T.n.v. Bibliotheek Theologische School, H.I. Ambacht**); C. v.d. D. te Y./ ds. X. te X./ J. P. te G./ G. v. H. te B./ A. B. te E./ J.W. d. B. te N./ J.J. B. te V./ S. W. te K./ G. B. te A. Totaal: € 456.00.

Allen die op welke wijze dan ook een 'steen' hebben bijgedragen, hartelijk dank!

Rotterdam,

M. Bal

Boekennieuws

L. Vogelaar, Mijn Toevlucht en mijn hoog Vertrek; De Gereformeerde Gemeenten in oorlogstijd. Uitg. Gebr. Koster te Barneveld; 292 blz.; ISBN 90 5551 346 6; € 19,90.

Schreef dr. L. de Jong over *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog*, de heer L. Vogelaar deed dat over ons kerkverband. Hij heeft een groot aantal bronnen geraadpleegd en sprak met personen die zich nog bijzondere voorvallen weten te herinneren. In De Saambinder van november en december 2004 schreef hij reeds een serie artikelen, die bedoeld was als een voorpublicatie.

De heer Vogelaar beschikt over een vaardige pen. Zijn relaas boeit van het begin tot het einde. Hij beschrijft hoe sommige van Gods kinderen het uitbreken van deze oorlog zagen naderen. Wij lezen zowel over wonderlijke uitreddingen als over onvoorstelbaar menselijk leed. Want geliefden werden plotseling weggenomen; velen moesten vluchten en verloren al hun bezit. De honger was in sommige steden zeer zwaar. Gelukkig bestond er solidariteit binnen het kerkverband. Men trachtte de nood van gemeentelieden elders te lenigen. Na de oorlog hielpen de gemeenten aan de overzijde van de oceaan direct. Men zag ook over de kerkmuren heen: plaatselijk stond men na vernielingen kerkgebouwen spontaan aan anderen af en predikanten uit verschillende kerkverbanden werkten samen. Er zijn indrukwekkende fei-

ten vastgelegd, die de ambtsdragers van toen vaak voor grote problemen stelden. Al met al een boeiend beeld, een kroniek van oorlogsleed "in eigen kring".

En daarmee kom ik op een puntje van kritiek. Wellicht had Vogelaar de gelegenheid kunnen gebruiken om de visie van o.a. ds. Kersten beter te verduidelijken. Er was geen sprake van fatalisme, laat staan sympathie voor Hitler, maar van Gods straf voor zondig Nederland. Soms klinkt het verwijt dat bijv. de communisten en synodaal gereformeerden heldhaftiger waren in het verzet. Dat had hier met feiten krachtiger weerlegd kunnen worden, bijvoorbeeld in een afrondend hoofdstuk. Daarin had beter uit de verf kunnen komen hoe men - ook pastoraal - omging met leden die sympathie koesterden voor de NSB. Dat wordt slechts even genoemd. Verder ontbreken de nodige overzichten, Waar trof je toen gemeenten aan? Hoe groot waren die? Wat valt er - globaal - op te merken over de materiële schade aan kerkelijk bezittingen? Zo had dit boek, ook voor de buitenwacht, zeker nog aan betekenis kunnen winnen.

Desalniettemin: voor deze originele studie heb ik grote waardering. Er is ongetwijfeld hard voor gewerkt. Hopelijk schaffen velen het boek - met vaak onbekende illustraties - (alsnog) aan. Een literatuuropgave, een plaats- en persoonsnamenregister en vele noten completeren dit leerzame boek. Hartelijk aanbevelen!

Zwijndrecht,

C.R. van den Berg.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK:

Beroepen:

Te Aalst:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Borssele:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Groningen:

ds. J.S. van der Net te Houten;

Te Ooltgensplaat en te Stolwijk:

ds. A. Verschuure te Krabbendijke;

Te Veenendaal: ds. C. de Jongste te Tholen.

Bedankt:

Voor Dirksland en voor Rotterdam-Alexanderpolder:

ds. G. Clements te Gouda;

Voor Dordrecht:

ds. W. Harinck te Woerden;

Voor Gorinchem:

ds. J. Driessen te 's-Gravenhage;

Voor Leerdam en voor Oosterend (Texel):

ds. A. Vermeij te Elspeet;

Voor Leiderdorp:

ds. M. Golverdingen te Boskoop;

Voor Ridderkerk:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 184, gemeente KAMPEN.

Het nieuwe adres van de scriba, M.C. van der Spek is: Jacob Catsstraat 447, 8265 XW Kampen. (tel. ongewijzigd).

bond van vrouwenverenigingen der Geref. Gemeenten een aantal weken georganiseerd voor kinderen die op een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor praktijkonderwijs (het vroegere voortgezet speciaal onderwijs) zitten. Deze weken blijken voor een klein aantal kinderen en jongeren met gedragsproblemen toch te weinig begeleiding te bieden.

Hun ouders geven vaak aan dat de zomervakantie van zes weken veel van hen vraagt en dat een vakantieweek door hen wordt ervaren als een rustmoment. Er is in deze gezinnen soms echt sprake van nood! Daarom willen wij een extra week organiseren (van 4 t/m 11 augustus) waarin ongeveer zes kinderen/jongeren in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar begeleid worden door 6 stafleden. Wij zijn dan ook op zoek naar mensen die ervaring hebben in het begeleiden van kinderen/jongeren met gedragsproblemen van deze doelgroep (bv. leerkrachten, orthopedagogen en onderwijsassistenten). Help ons deze ouders en kinderen te helpen! Als u belangstelling heeft of zich wilt aanmelden, kunt u contact opnemen met mw. A. Teerds (078-6122749) of dhr. A. de Vries (033-2866416).

Ook voor de andere sbo/pro-woeken hebben we nog een paar mannelijke stafleden nodig!

Berichten

KERSTZANGAVONDEN

Capelle a/d IJssel

Op D.V. zaterdag **24 december** wordt er in de Elimkerk te Capelle a/d IJssel, Merellaan 346, hoek Rivierweg, een kerstzangavond gehouden waaraan medewerking verlenen: het gemengd koor "Deo Juvante" uit Capelle a/d IJssel/Rotterdam, het jongerenkoor 'Heman' en het kinderkoor "De Kleinnoot". De leiding is in handen van ds. W. Silfhout. Aanvang: 19.30 uur. De collecte is ter bestrijding van de kosten.

Krimpen a/d IJssel

Op D.V. zaterdag **24 december** wordt er in de Sebakerk, Kon. Wilhelminaplein 1 te Krimpen a/d IJssel een kerstzangavond gehouden. Medewerkenden hieraan zijn: het Seba-gemengd koor, het Seba-meisjeskoor en het Seba-jeugdkoor. De avond staat onder leiding van ds. P. Mulder. Er zal een collecte worden gehouden voor het Deputaatschap bijzondere noden. Aanvang: 19.30 uur.

STUDENTEN: WELKOM OP DE WINTERCONFERENTIE

Het deputaatschap voor studerende van de Geref. Gemeenten nodigt alle HBO- en WO-studenten van harte uit tot het bijwonen van zijn landelijke conferentie, die gehouden zal worden op D.V. vrijdag **13**

januari 2006.

Ds. C. Harinck hoopt voor jullie te spreken over het thema "De zekerheid van het geloof". Na de broodmaaltijd volgt een bespreking in groepen. Aansluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan ds. Harinck, alsmede aan ds. J. Mijnders.

Plaats: (afwijkend!): Driestar College, gebouw Zèta, Bleulandweg 492 te Gouda (op de hoek met de Dreef. Vanuit het station gezien is dit na het pabo-gebouw rechtsaf). Ontvangst: 16.30 uur. Opening: 17.00 uur, eindtijd; circa 21.00 uur.

Voor zover je geen OV-jaarkaart kunt gebruiken, vergoedt het deputaatschap een enkele reis tweede klas van Gouda naar je woon-/studieplaats.

M.h.o. op de regeling van de maaltijd e.d. verzoeken wij je om je z.s.p.m. aan te melden (uiterlijk 6 januari a.s.) bij voorkeur schriftelijk (post: deputaatschap studerende, p/a KBGG, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, fax: 0348-483599, e-mail: kbagg@cbgg.nl) of eventueel telefonisch (0348-489900).

Vermeld daarbij svp: aanmelding studentenconferentie 13-01-06, tevens je naam, adres, woonplaats, studieplaats, HBO/WO student, jaar van aanvang studie (bv. 2004).

GROEP STAFLEDEN VAKANTIEWEEK SBO/PRO!

Al jaren wordt door de commissie vakantieweken gehandicapt uitgaande van de

HELP PAKISTAN...

Het was zaterdagmorgen 8 oktober 2005 dat een zware aardbeving het noorden van Pakistan trof. Het onderwijs in Pakistan begint doorgaans rond half acht. De aardbeving had plaats om negen uur. Complete schoolgebouwen vielen in puin. In veel gevallen zonder één overlevende. Pakistaanse dagbladen zeggen daarom dat "een hele generatie in de getroffen gebieden verloren ging". Het aantal doden is officieel de 80.000 gepasseerd, maar men verwacht dat het aantal ruimschoots boven de 100.000 zal liggen. Een aantal plaatsen in de bergen van Kasjmir is nog steeds niet bereikt. Van veel mensen staat ook helemaal niet geregistreerd dat ze leven.

Diverse steden zijn bijna geheel verwoest. De overlevenden zijn voor een deel ondergebracht in tentenkampen. De Pakistaanse regering wil deze tentenkampen binnen betrekkelijk korte tijd opheffen. Voedsel is er in de meeste gebieden genoeg. Omdat het verblijven in de tenten veel te koud is bij de komende vrieskou gaat het vooral om goede huisvesting. Hoger in de bergen gaat het vriezen en sneeuwen, daarom is er angst dat er "een tweede golf van doden" zal ontstaan.

Via de Presbyteriaanse Kerk van Pakistan, een actieve kerk ook op het gebied van diaconaat, helpt het Deputaatschap tot hulpverlening in bijzondere Noden getroffen van de aardbeving. Met de winter voor de deur willen wij deze verre naasten helpen opdat die "tweede golf van doden" heel beperkt zal blijven. Er is al veel geld binnengekomen voor Pakistan (€ 650.000), maar desondanks doen we een beroep op u om de bouw van nieuwe huisvesting finan-

cieel mogelijk te maken. Ons gironummer is 307447 t.n.v. Dep. tot Hulpv. in Bijz. Noden te Woerden. Hartelijk dank en gezegende kerstdagen.

Namens het deputaatschap,

J. van Heteren, algemeen secretaris.

OPROEP

I.v.m. het samenstellen van een levensschets van ouderling Bart Roest uit Scherpenzeel en zijn vrouw Liesje van Rooijen zijn we op zoek naar gegevens, brieven en fotomateriaal. Daarbij denken we ook aan de (rondzend)brieven die Roest schreef aan militairen in Indië. Indien u ons van dienst kunt/wilt zijn, neemt u dan contact op met uitgeverij Den Hertog, Elzenkade 6, 3992 AC Houten, tel. 030-634 6692 (contactpersoon, dhr. A. Bel).

KONINKLIJKE

ONDERSCHIEDINGEN

Op 25 november ontving dhr. G.J. de Bruijn bij zijn afscheid als penningmeester van de Woningstichting Midden Holland een koninklijke onderscheiding. Hij werd benoemd als lid in de orde van Oranje Nassau.

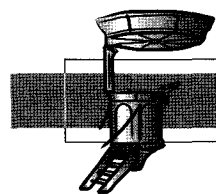
Dhr. De Bruijn is zeer nauw betrokken geweest bij de bouw van ons huidige kerk-

gebouw. Hij was daarin actief als financieel deskundige in de bouwcommissie en was in feite het financiële geweten van de bouwcommissie. Ook is hij vele jaren penningmeester geweest van De Driestar. Hartelijk gefeliciteerd met de onderscheiding.

Kerkenraad Geref. Gemeente te Gouda.

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd de scriba van onze kerkenraad, ouderling A. Leune, te benoemen tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Op 9 december reikte de loco-burgemeester van de gemeente Rijnwoude, dhr. Uljee, de onderscheiding uit. Tijdens deze gelegenheid memoreerde hij de werkzaamheden van onze broeder, zowel in het maatschappelijk als in het kerkelijk leven. Wij willen hem van harte feliciteren met deze koninklijke onderscheiding. Terecht wees hij alle lof op de mens af en begeerde hij te eindigen in die God, Die alles uit genade verleende. Geve de Heere dat hij ook in de toekomst nog dienstbaar mag zijn tot welzijn van onze gemeente.

Namens de kerkenraad van de
Geref. Gemeente van Benthuisen,
Ds. A.B. van der Heiden.

Predikbeurten

ZONDAG 25 DECEMBER 2005

(1e Kerstdag)

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur stud. Van Belzen; Aalburg 14.30 uur ds. M. Karens; Aalst 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Alphen a/d Rijn 19.00 uur ds. Golverdingen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Baan; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 13.30 en 19.00 uur ds. Terlouw; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Kleppe; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Boogaard; Borssele 14.00 uur ds. Schipper (H.D.); Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 14.30 uur ds. Brugge; Doetinchem 15.00 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Baaijens; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk,

Amsterdamseweg 9) 12.15 uur ds. Meeuse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Enschede 15.00 uur ds. De Wit; Enter 9.30 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Goes 14.30 uur ds. Van Gelder; Gorinchem 14.30 uur ds. Van der Net; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Driessen en 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder (kerkgebouw Spoorstraat) 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Driessen; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 16.30 uur ds. Paul; Herkingen 14.30 uur ds. Van Manen; Hilversum 10.00 uur ds. Mol; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds. Baan; Hoogvliet 18.00 uur stud. Joosse; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 15.00 uur ds. W.J. Karels; Leiderdorp 10.00 uur ds. Bac; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg;

Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 en 14.30 uur stud. Heijkamp; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 9.30 uur ds. Paul (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. Terlouw; Nieuwdorp 14.00 uur ds. J. de Pater; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. L. Blok; Nisse 14.30 uur stud. Van Belzen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur stud. De Waard; Oostkapelle 15.00 uur ds. De Heer; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poortvliet 14.30 uur ds. De Jongste; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-Alexanderpolder 15.30 uur ds. W. Harinck; Rotterdam-Centrum 10.00 en 15.30 uur stud. Joosse; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dijk; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. P. Mulder; Terneuzen 18.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.00 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 18.30 uur ds. Moens; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zwolle 19.00 uur ds. Schot.

MAANDAG 26 DECEMBER 2005

(2e Kerstdag)

Alblasserdam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Amersfoort 9.30 uur ds. Van Ekeveld; Apeldoorn 10.00 uur ds. Meeuse; Barneveld 9.30 uur ds. Hogchem; Boskoop 9.30 uur ds. Golverdingen; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 10.00 uur ds. P. Blok; Drachten 9.30 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 11.00 uur ds. Baan; Elspeet 10.00 uur ds. Vermeij; Emmeloord 9.30 uur ds. Kleppe; Ermelo 9.00 uur ds. Schot; Genemuiden 9.30 uur ds. Tanis; Gouda 9.30 uur ds. Clements; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. B.

van der Heiden; Hendrik-Ido-Ambacht 9.30 uur ds. Terlouw; Hilversum 10.00 uur ds. Mol; Kampen 9.30 uur ds. Hakvoort; Klaaswaal 9.30 uur ds. Gunst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 10.00 uur ds. P. Mulder; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Van Gelder; Middelharnis 9.30 uur ds. Van Manen; Naaldwijk 9.00 uur stud. Joosse; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. Mijnders; Nijkerk 11.00 uur ds. Schot; Nunspeet 9.30 uur ds. L. Blok (H.D.); Oosterend- Texel 10.00 en 16.00 uur stud. De Waard; Opheusden 10.00 uur ds. G. Pater; Ouddorp 9.30 uur ds. Van Aalst; Poortvliet 10.00 uur stud. Van Belzen; Rhenen 10.00 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 uur stud. Heijkamp; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. Boogaard; Scherpenisse 9.30 uur ds. De Jongste; Scherpenzeel 10.00 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 10.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 9.00 uur ds. Verweij; Sint Philipsland 9.30 uur ds. Van Dijk; Stolwijk 15.00 uur ds. De Heer; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur ds. Brugge; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 uur ds. Bakker; Waardenburg 10.00 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. Schipper; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Zeist 10.00 uur ds. Visscher; Zoetermeer 10.00 uur ds. Paul; Zwijndrecht 11.15 uur stud. Joosse; Zwolle 9.30 uur ds. J. Karels.

VRIJDAG 30 DECEMBER 2005 (OUDJAARSDIENSTEN)

Breda 19.30 uur ds. P. Mulder; Dinteloord 19.30 uur ds. Schipper; Goes 19.30 uur ds. De Heer; Haarlem 19.30 uur ds. Van der Net; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Terlouw; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. Van Aalst; Nisse 19.30 uur ds. Moens; Puttershoek 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Stolwijk 19.30 uur ds. Clements.

ZATERDAG 31 DECEMBER 2005 (OUDJAARSDAG)

Aagtekerke 16.30 uur ds. De Heer; Aalst 16.00 uur ds. Melis; Alblasterdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 19.15 uur ds. Schreuder; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. Golverdingen; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. Meeuse; Arnhem 15.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht (in CGK; Voordijk 252) 16.30 uur ds. Terlouw; Barneveld 19.30 uur ds. Hogchem; Benthuizen 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 17.00 uur ds. W. Harinck; Borssele 16.30 uur ds. Schipper; Boskoop 19.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 19.00 uur stud. De Waard; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Zippro; Deventer 17.00 uur

ds. Meeuse; Dirksland 16.00 uur ds. Brugge; Doetinchem 18.30 uur ds. Kleppe; Drachten 15.00 uur ds. Hoogerland; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 15.30 uur ds. Van Boven; Elspeet 19.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 16.30 uur ds. Hakvoort; Enschede 16.00 uur ds. Tuinier; Enter 17.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 19.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 19.30 uur ds. Hakvoort; Gouda 19.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder (kerkgebouw Spoorstraat) 19.30 uur ds. Schipper; Haamstede 19.00 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giesendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 17.00 uur ds. Silfhout; Hilversum 16.30 uur ds. Veenendaal; Houten 19.00 uur ds. Van der Net; Kampen 15.30 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezelinge 15.30 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 19.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 19.00 uur ds. Verschuure; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Leerdam 17.00 uur ds. Mondria; Leiderdorp 19.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 19.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 19.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. L. Blok; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. Van Gelder; Middelharnis 19.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 19.00 uur ds. Paul (doventolk); Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds. Bac; Nieuwerkerk Zld 19.00 uur ds. Gunst; Nunspeet 19.00 uur ds. Schot; Oosterland 15.00 uur stud. Van Belzen; Oostkapelle 16.30 uur ds. Moens; Opheusden 19.30 uur ds. G. Pater; Ouddorp 15.30 uur ds. Van Manen; Poederooyen 17.00 uur stud. De Waard; Poortvliet 14.30 uur stud. Joosse; Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 19.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 17.00 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 17.00 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 17.00 uur ds. Schreuder; Rilland-Bath 19.00 uur ds. J. de Pater; Rotterdam-Centrum 19.30 uur ds. Terlouw; Scherpenisse 19.00 uur ds. Brugge; Scheveningen 19.00 uur ds. Zippro; Sint Philipsland 15.00 uur ds. De Jongste; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Sprang Capelle 19.30 uur stud. Heijkamp; Terneuzen 16.00 uur ds. Van Gelder; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Tuinier; Tholen 19.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 17.00 uur ds. F. Mulder; Uddel 19.00 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 16.30 uur ds. Van der Net; Veen 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 16.00 uur ds. G. Pater; Vlaardingen 19.30 uur stud. Joosse; Vlissingen 19.30 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 19.00 uur ds. Hofman; Waardenburg 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Westkapelle 19.30 uur stud. Van Belzen; Woerden 19.30 uur ds. W. Harinck; Yerseke 18.00 uur ds. Verweij; Zeist 19.00 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Zwolle 16.30 uur ds. Schot.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist G. Baan; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; kerkgebouw Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Ook voor u staat de deur van onze evangelisatiepost open. U bent hartelijk welkom op dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-1 te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barrelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. van den Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Zaterdag 31 december: 19.30 uur evang. Van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag t/m zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

Wij willen familie, vrienden, (em) predikanten, studenten, evangelisten, predikantsweduwen en kerkenraden Gods onmisbare zegen toewensen.

Fam. C.L. Hage-Baaij,
Schoolstraat 2, Poortvliet

Familie, vrienden en bekenden wensen wij van harte Gods onmisbare zegen toe voor de feestdagen en het nieuwe jaar.

J. Honkoop
J. Honkoop-Dijkhuizen
Jan Willem Frisohof 53
2517 LA 's-Gravenhage.

Wij wensen familie, vrienden en bekenden goede feestdagen toe en Gods zegen voor 2006.

G.H. Verweij
A. Verweij-Honkoop
Kraaienlaan 76
2566 RK 's-Gravenhage

De kerkenraad van de Ger. Gemeente te Nieuwe Tonge geeft met droefheid kennis van het overlijden van haar oud - ambtsbroeder

LEENDERT VAN DEN DOEL

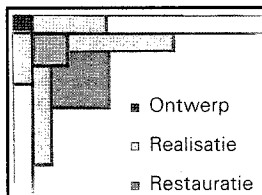
in de leeftijd van 96 jaar.

Vanaf de oprichting van onze gemeente in 1959 t/m 2001 heeft hij onze gemeente in alle getrouwheid als ouderling mogen dienen.

Sterke de Heere zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Namens de kerkenraad:
E.S.P. van Kranenburg, Preses
A. Drooger, Scriba

Nieuwe Tonge, 13 december 2005

■ Ontwerp
■ Realisatie
■ Restauratie

Van Lagen
Forsythiastraat 44
6744 AS Edeveen
0318 - 57 30 45 / 06 - 23 618 640

Voor al uw glas in lood werken

Te huur **ruime vakantiewoning**
in **Zuid-Alberta, Canada**,
omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier,
prairie en Rocky Mountains,
dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

BIJNA 50% KORTING

“Wanneer ik voor U kniel”

Deze decembermaand wordt uit de restantvoorraad van enkele honderden het boekenset “Wanneer ik voor U kniel” bijna voor half geld aangeboden. Ook op enkele tientallen cd's geldt een leuke korting. Lager kunnen we niet gaan.

Een tweedelig boek met 500 pagina's (A4): 207 psalmmeditaties, 391 kolommen liturgie, 647 kleurenfoto's met kerkelijke info. Een cd met 15 nummers (75 min.): samenzang/orgelsolo's, fraai booklet.

De boekenset voor **€ 29,50** in plaats van € 57,50, voordeel € 28,=. De cd voor **€ 16,50** in plaats van € 18,50, voordeel € 2,=. Altijd gratis thuisgestuurd. Indien boeken en cd samen besteld: totaal voordeel **€ 30,=**.

Ons centraal telefonisch meldpunt voor bestellingen en vragen is geopend op elke **dinsdagavond van 19.00 tot 20.00 uur op 0166-600333**. Bestel ook gerust in een gefrankeerde enveloppe bij de: **Redactiecommissie, Postbus 28, 4690 AA Tholen**. Steun hiermee het Thoolse bouw- en orgelfonds.

Wij verzorgen begravenissen in alle plaatsen op de Veluwe en in Rijssen en aangrenzende gebieden.

Geen crematies.

Ongeacht bij welke begrafenisvereniging of begrafenisfonds men is aangesloten.

Begravenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
tel. (0577) 401689, fax (0577) 401027

BEGRAVENISVERZORGING VOS - VERTROUWD VERZORGD

kerktelefoonontvangers

Ook geschikt voor **DK tel!**

Lagarde
Dorpsstraat 102, Putten
T. (0341) 37 57 57 • www.lagarde.nl

Zorg dichtbij

Rotterdam Gouda Gorinchem
Zwijndrecht Goes

Actief in uw regio!

Thuiszorg nodig? Bel Agathos voor zorg dichtbij huis. Wij verlenen vanuit onze reformatorische grondslag:

- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging • Psychosociale zorg.

Via de Agathos Zorglijn 010 264 07 77 krijgt u onze zorgmanager in uw regio aan de lijn.

Agathos
THUISZORG
T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
Zorg met een eigen kleur

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415

LEERKRACHTEN NODIG

CALVIN CHRISTIAN SCHOOL
in Alberta, Canada

De laatste twee jaren zijn wij per jaar verblijd met twee leerkrachten uit Nederland! Wij vragen er een paar bij voor het komende schooljaar, 2006-2007, in de lagere en hogere groepen.

Neem voor verdere informatie contact op met:

Dhr. J.P. de Wilde (Nederland):
tel. 0182 613257
Directeur: William Grisnich:
tel. 001 403 320 1650
(tussen 16.00uur en 06.30uur, ned. tijd)
Email: wgrisnich@ccschool.ca

RST
Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel (0342) 42 23 24

Burg, Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur:
Zelfstandige woonruimte in
Opheusden. Per febr. 2006.
Tel. 0488-481316

WB Boekhandel-Uitgeverij van Wijngaarden
Vliegersvelderlaan 15,
3771 XE Barneveld, Tel/Fax: 0342-417335

Het dagboek: Avondgedachten
van Octavius Winslow

Nu à **€ 25,⁹⁵**
Na 31 december 2005 € 29,95

Uit het engels vertaald door: Den Dekker, De Kort en voorzien van tekstregister.

Nachtegaalslied van David (Ps. 23) **€ 12,⁸⁰**
van Octavius Winslow

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels

tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

SHG

Uitgaande van de Gereformeerde
Gemeenten in Nederland biedt de
SHG gekwalificeerde kraamzorg,
gezins- en bejaardenzorg die
aansluit bij uw manier van leven.
Dit houdt voor ons in dat Bijbelse
normen en waarden de basis
vormen voor uw dagelijkse
levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg
Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen).
U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.
Bel 0187 - 48 91 73 b.g.g. 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg
Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG
via het telefonisch spreekuur bereiken onder
telefoonnummer **0166 - 65 26 05**.
Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en
op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.
De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

NatuursteenHuis
vakmensen vertalen uw wensen

Zandee & De Kuijper heet sinds kort Natuursteen-
Huis. Onveranderd is ons vakmanschap en onze
persoonlijke service. Wij vertalen uw wensen in een
gedenkteken van steen,
glas of metaal of een
unieke combinatie.
Kijk ook eens op:
www.natuursteenhuis.nl

Goes tel (0113) 216555
Breda tel (0118) 612579
voor leveringen buiten Zeeland
Zandee & De Kuijper

Collectebonnen
machinaal tellen?
vraag demo en/of referentie
0548-515415

Tweede druk

UIT VAN Ds. J. SCHIPPER
VROEGERE JAREN

Uit vroegere jaren

Voorvallen uit het leven van kinderen des
Heeren. Velen van onze voorouders hadden
een eenvoudig leven. Ze behoorden niet tot
de voornaamsten in de samenleving. Toch
mochten sommigen van hen met wijsheid
bedeeld zijn: verstand met Goddelijk licht
bestraald. En ze konden door Gods genade
wel eens getuigen van de gemeenschap die
ze mochten proeven en smaken in Christus.
In dit boekje heeft de samensteller getracht
iets daarvan weer te geven.

Prijs: € 13,⁹⁰

In dit rijk geïllustreerde boekje is aandacht besteed aan het kerkelijk leven in Zeeland en in 's-Gravenpolder in het bijzonder.
De meeste stukjes hebben eerder gestaan in *De Saambinder* en in *Kerkelijk Nieuws*.
De bijdrage over Maatje Hubregtse-Bosman was eerder te lezen in *Oude Paden*.
De opbrengst van dit boekje komt ten goede van de uitbreiding en vernieuwing van het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in 's-Gravenpolder.

U kunt dit ongeveer 130 bladzijden tellende boekje bestellen op onderstaand adres.

A.C. de Witte-Aarnoutse
Kamperfoeliestraat 17
4431 EB 's-Gravenpolder

Telefoon (0113) 31 69 42
E-mail: uitvroegerejaren@kliksafe.nl

ntmeeting start unieke
ne-uitvoering

de vijfde landelijke Israëldag Hardinxveld-Giessendam

28
DECEMBER

Het Deputaatschap voor Israël organiseert alweer de 5e landelijke Israëldag. Deze mooie dag wordt jaarlijks door velen bezocht.

Tijdens het interessante en afwisselende programma krijgt u een indruk van de meest recente ontwikkelingen in het werk van het deputaatschap.

- Inleiding door Oorlogsgetuigen over zijn eerste ervaringen
- Interview met ds. P. van der Pijl over de belangrijke

Kerkgebouw Geref. Gemeente
Buitendams 118w
Hardinxveld-Giessendam

In de middagpauze is er een interessante boekentafel, worden er prachtige kaarten verkocht en zijn er powerpointpresentaties over het werk in Israël en in Oekraïne.

Welkom op de vijfde landelijke Israëldag Hardinxveld-Giessendam

Deputaatschap voor Israël
De vijfde landelijke Israëldag wordt alweer door velen bezocht.

Tijdens het interessante en afwisselende programma krijgt u een indruk van de meest recente ontwikkelingen in het werk van het deputaatschap.

Deputaatschap voor Israël

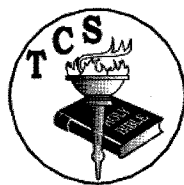
DIAPRESENTATIE!

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies enz. heeft het Deputaatschap Evangelisatie een informatieve presentatie over het evangelisatiewerk in Nederland en België. Onze voorlichter komt graag bij u langs (ook overdag).

- Nederland en de geestelijke nood van onze naaste
- Noodzaak van evangelisatie
- Het werk van onze evangelisten op de posten
- Het evangelisatiewerk in de gemeente

Bel onze voorlichter dhr. C.W. van Haften
Tel. 0341-253588.
Presentatie op scholen is ook mogelijk.

DE VALK/LUNTEREN, in landelijke en rustige omgeving, dicht bij Wekeromse bos/zand goed verz. vac. woning (alles begane grond).
Tel. 0318-461624.

Dringende oproep voor godsdienst leraar - Canada

Er is een vacature voor leraar godsdienst aan de Timothy Christian School(TCS) te Chilliwack. De school is prachtig gelegen in de westelijke provincie(beautiful) British Columbia. De school telt bijna 400 leerlingen van kleuterschool tot graad 12 (= klas 6 Voortgezet Onderwijs). De betrekking omvat ondermeer het les geven aan leerlingen van 12 tot 18 jaar (graad 7 - 12). Als u lid bent van de Gereformeerde Gemeenten en enkele jaren ervaring heeft, willen wij graag van u horen. Bent u geïnteresseerd om te helpen met het onderwijzen van onze kinderen in het meest belangrijke vak, maar heeft u vragen? Neem dan vrijblijvend contact op met mw. M. Biemond (Gouda, telefoon 0182-525198, e-mail M.Biemond@driestar-educatief.nl) Co Neels P.Eng (jneels@uniserve.com) Secretaris - Namens het school bestuur - Timothy Christian School

Te Koop z.g.o. recreatiewoning te **Doornspijk(Gelderland)**, gelegen op eigen grond met perceeloppervlakte van 285 vierkante meter. Rustig gelegen park zonder beheerder en horeca gelegenheid. Prachtig uitzicht over weilanden. Voor inlichtingen: 06-51949166

Te koop in RHENEN:
Nette tussenwoning in rustige buurt. 4 slaapkamers. Schuur met kelder. Bel voor inlichtingen 0317-617937.

BOEDER SCHERPENZEEL

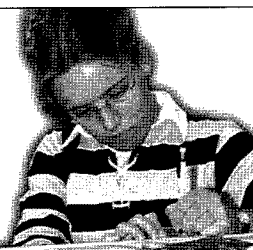
Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen - Jacquets - Pantalons
Streepjassen - Overhemden -
Stropdassen - Sokken - Overjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon: 06-53215334 / 033-2778068 / 033-2778899

OP AFSpraak OOK SERVICE AAN HUIS!

Wie jubileert... wordt bedacht!

Donateursactie

Dit jaar is het 75 jaar geleden dat het evangelisatiewerk vanuit de Gereformeerde Gemeenten begonnen is. Na Merksem openden door de jaren heen vijf andere posten haar deuren. Enerzijds is er blijdschap dat dit werk al die jaren gedaan mocht worden. Anderzijds moeten we constateren dat de noodzaak van evangelisatiewerk in ons land alleen maar toegenomen is. De ontkerstening zet ontzettend hard door. Daarom moet dit werk ook kunnen blijven voortgaan, het liefst zelfs uitgebreid worden. Daarvoor is veel geld nodig. Uw hulp is onmisbaar. Dit jaar een jubileumjaar. En wie jubileert... wordt bedacht! En dat mogen we gelukkig ook bemerken! Reeds velen werden donateur. Bent u het nog niet? Zou u de bon willen invullen?

Mede namens de evangelisten hartelijk dank voor uw steun!

Ja, ik steun het werk

Met een donatie van:

- ☐ 2 euro p/mnd.
☐ 5 euro p/mnd.
☐ 10 euro p/mnd.
☐ euro p/mnd.

Of ineens:

☐ euro per jaar

Ondergetekende gaat akkoord met de voorwaarde dat het aangekruiste bedrag periodiek automatisch wordt afgeschreven. Deze afschrijving wordt zo spoedig mogelijk beëindigd na schriftelijke wederopzegging van uw kant.

Naam: dhr./mevr./fa.

Adres:

Pcode: Plaats:

Bank-/Girorekening:

HANDTEKENING:

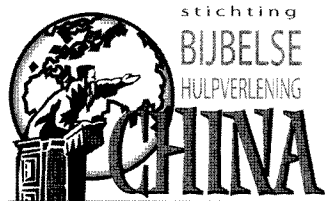
Bon invullen en opsturen naar Dep. Evangelisatie. Antwoordnummer 2499, 3440 WB WOERDEN.

• Opleiding • Vertaalwerk • Eigen drukkerij • Lectuurverspreiding • Diaconale hulpverlening

Ching-Hu kan niet naar school waar uit de Bijbel gelezen wordt...

Help jonge Chinezen voor een christelijke opvoeding.

Steun Stichting Bijbelse Hulpverlening China!
Stort uw gift op **bankrekening 3473.76.029** te Nunspeet
en geef de Chinezen het Evangelie!

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen

vestigingen

RIDDERKERK
Verlengde Kerkweg 11

BARNEVELD
Rozenstraat 1-a

METEREN (GELDERMALEN)
Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding
(0180) 42 69 55
of kijk op www.psychbrouwer.nl

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04
Wij verzorgen begrafenissen in Veenendaal,
Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

De handen van de kerk wereldwijd

Dominicaanse Republiek
Gezondheidszorg

Pakistan
Noodhulp en opvoeding

Soedan
Voeding en huizen

Zimbabwe
Onderwijs aan blinde kinderen

Peru
Aandacht en liefde voor straatkinderen

Deputaatschap tot Hulpverlening
in Bijzondere Noden van de
Gereformeerde Gemeenten

**DOE
WEL**

Het Deputaatschap voor Evangelisatie uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de functie van

algemeen secretaris

De algemeen secretaris is verantwoordelijk voor het voorbereiden, uitvoeren en ontwikkelen van beleid, rapporteert over de uitvoering en heeft een adviserende taak richting het deputaatschap. De algemeen secretaris onderhoudt contacten met diverse aan het deputaatschap verbonden instellingen (o.a. classes, kerkenraden), treedt coördinerend op ten aanzien van het evangelisatiewerk, voorlichting, fondswerving, begeleiding van evangelisten en is betrokken bij de uitbouw en structurering van de organisatie van het deputaatschap.

Functie-eisen:

Voor deze veelzijdige en boeiende functie zoekt het deputaatschap iemand die

- belijdend lid is van en van harte verbonden is met de Gereformeerde Gemeenten;
 - zich betrokken voelt bij het evangelisatiewerk;
 - ervaring heeft in een leidinggevende functie en in staat is de organisatie te structureren en uit te bouwen;
 - beschikt over de volgende persoonlijkheidskenmerken: is in staat om vertrouwen op te bouwen, kan motiveren, bezit goede contactuele eigenschappen en heeft gevoel voor verhoudingen;
 - in staat is binnen een kerkelijke organisatie te opereren en binnen de door het deputaatschap gegeven kaders mede beleid te bepalen en uit te voeren;
 - kan denken en werken op hbo-niveau.
- Ambtelijke ervaring strekt tot aanbeveling.

Het deputaatschap volgt in zijn personeelsbeleid de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zoals vastgesteld in het arbeidsvoorwaardenreglement van de Protestantse Kerken in Nederland. Het deputaatschap wordt in deze procedure ondersteund door Hak & Baak, Accountants en Belastingadviseurs.

Het Deputaatschap voor Evangelisatie heeft binnen het kader van het door de Generale Synode verstrekte mandaat als taak samen met de kerkenraden c.q. classes evangelisatiewerk in Nederland en België te verrichten. Deze taak ligt verankerd in Gods Woord en de opdracht van de Koning der Kerk aan Zijn gemeente. Het deputaatschap rekent het tot zijn taak het beleidskader aan te geven waarbinnen het evangelisatiewerk in onze Gereformeerde Gemeenten verricht wordt. Het werkt nauw samen met door de classes ingestelde evangelisatiecommissies en door deze commissies ingestelde werkgroepen met vrijwilligers. Het deputaatschap ondersteunt het uitvoerende evangelisatiewerk middels toerusting en specifiek gerichte commissies als kinderevangelisatie-, lectruur-, alloctonen-, geldwervingcommissie enz. Het deputaatschap heeft hierin een adviserende, stimulerende en begeleidende taak.

Het deputaatschap heeft zes evangelisten in dienst die op evangelisatieposten werkzaam zijn (vijf verspreid in Nederland en een in België). Daarnaast zijn recent vanuit enkele classes evangelisatieprojecten met inloophuizen actief c.q. in voorbereiding.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de voorzitter van het deputaatschap, ds. A. Schreuder (tel. 0548-512740) of bij de secretaris van het deputaatschap, de heer G.D. Pas. (tel. 0182- 615085)

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding en ervaring dienen voor 14 januari 2006 gericht te worden aan: Hak & Baak Accountants en Belastingadviseurs t.a.v. de heer mr. B.W. Baak Postbus 327, 3360 AH Sliedrecht (bw.baak@hakbaak.nl)

Een psychologisch onderzoek in de vorm van een assessment kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

DEPUTAATSCHAP VOOR EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN